

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbirka map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
 2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

TELČ (okr. Jihlava)

Státní zámek, nám. Zachariáše z Hradce 1. Vrcholný středověk, novověk. Sídliště. Záchraný výzkum. Uložení: Muzeum Vysočiny, Telč.

V rámci rekonstrukce severního paláce telčského zámku byly během podzimu roku 2000 prováděny výkopy podél jeho stěn s cílem zlepšit odvodnění celé budovy. Na severní straně budovy šlo o terasu s výhledem do zámeckého parku, na jižní straně potom o prostor zámeckého nádvoří a hospodářského dvora.

Výkop na odvodnění severní strany paláce na terase, který dosahoval hloubky 1-1,5 m, obnažil část zpevňovací kamenné zdi, jejíž patu se nepodařilo zachytit. V celé své délce prořezal mohutnou vrstvu navážky nezjištěné mocnosti, která je tvořena písčitohlinitou stavební sutí s úlomky kamenů, cihel, kostí a kuchyňských keramických nádob. Spodní část zpevňovací zdi by mohla naznačovat vynášecí kamenno-cihlový pas na dně výkopu. Z tohoto úseku, tzn. ze západní části výkopu, pocházelo nejvíce nálezů, především zlomků keramických nádob, jejichž větší část náleží druhé polovině 15. až první půli 16. století. Ostatní předměty můžeme zařadit do následujících období až do 20. století.

Výkopy podobného charakteru jako v případě terasy byly prováděny i na jižní straně severního paláce, na zámeckém nádvoří. Po uvolnění zdi do hloubky cca 1 m byla obnažena jižní základová zeď severního paláce, tvořená převážně nahrubo opracovaným kamenem, méně pak cihlami. Zajímavější zeď se podařilo odkrýt 4 m východně od západních arkád pod opěrným pilířem v severozápadní části nádvoří. Kamenná zeď se skládá z nahrubo opracovaného kamene, který je spojován kvalitní maltou. Byla přízděná kolmo na základovou zeď severního paláce a podle toho, že se jí podařilo zachytit v celém profilu výkopu, pokračuje s největší pravděpodobností dál přes zámecké nádvoří paralelně se západními arkádami směrem k jižnímu paláci. Na korunu kamenné zdi byl posazen cihlový základ přibližně čtvercového půdorysu pro opěrný pilíř. Celá nálezová situace byla překryta písčitohlinitou sutí s úlomky kamenů, cihel a kuchyňského odpadu, na které je v současné době položena kamenná dlažba.

Poslední výkopová linie byla vyhloubena podél jižní stěny severního paláce na „hospodářském dvoře“ u hospodářské místnosti zvané „Kornírna“. Základové zdi této budovy překryla suťovitá navážka stejného složení jako v případě zámeckého nádvoří. Pod renesančním kamenným portálem (zhruba uprostřed stěny) se nacházel přitesaný kamenný skalní výchoz, využitý jako základ stěny paláce.

Suťová navážka spolu s kuchyňským odpadem posloužila ke zvýšení terénu pro vybudování terasy na severní straně zámku. Stejnému účelu posloužila i stavební suť na zámeckém nádvoří a hospodářském dvoře. Mocnost vrstvy, která vyrovnávala nerovnosti původního podloží, svědčí o mohutné stavební aktivitě v areálu středověkého hradu. Zeď, odhalená na zámeckém nádvoří, patří spíše k renesanční fázi stavby. Šlo zřejmě o základovou zeď nerealizovaného projektu nebo stavby později zrušené. Celou archeologickou situaci, sledovanou na terase, zámeckém nádvoří i hospodářském dvoře, můžeme na základě keramických nálezů datovat do doby přestavby středověkého hradu na renesanční zámek ve druhé polovině 16. století.

David Zimola, Muzeum Vysočiny Jihlava

Resumé:

Telč (Bez. Jihlava), Schloss, Zachariáše z Hradce Platz 1. Hochmittelalter, Neuzeit, Siedlung, Rettungsgrabung.

TELNICE (okr. Brno-venkov)

„Úzké“ a „Za mlýnem“. Středohradištní období. Sídliště. Záchraný výzkum.

Na trase Vírského oblastního vodovodu v polních tratích Úzké – Za mlýnem (ZM ČR 1 : 10000 list 24-43-11, v ose mezi body Z s. č., J s. č. ([280, 73], [300, 49]) mm) bylo v rámci záchranného archeologického výzkumu prozkoumáno celkem 12 objektů. Poměrně velký soubor nálezů pochází především z „polozemnice“, která náležela středohradištnímu období. V blízké trati Přední díly (1954) byla prozkoumána mohyla se středohradištními hroby (Belcredi - Čizmář - Koštuřík - Oliva - Salaš 1989). Nalezený objekt je prvním dokladem soudobého sídlištní osídlení a využívání nekropole v této lokalitě.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Literatura:

Belcredi, L. - Čizmář, M. - Koštuřík, P. - Oliva, M. - Salaš, M. 1989: Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov, Brno.

Resumé:

Telnice (Bez. Brno-venkov), „Úzké“ u „Za mlýnem“. Siedlung. Mittlere Burgwallzeit. Rettungsgrabung.